

Hoe kan een pauzeregeling voor onderwijsmedewerkers eruit zien bij verschillende schoolroosters?

Zes praktijkvoorbeelden

Hoe zorg je ervoor dat er echte pauzes zijn voor onderwijsmedewerkers, zelfs tijdens drukke dagen of als er toezicht gehouden moet worden op leerlingen? Deze zes praktijkvoorbeelden bieden inspiratie.

Medewerkers zonder klas verzorgen de pauze

Een dorpschool in Gelderland werkt met een continuooster. Onderwijsassistenten, stagiaires, directieleden, IB'ers en andere medewerkers die niet voor de klas staan, begeleiden de leerlingen tijdens de pauzes. Hierdoor kunnen medewerkers die in de klas werken tegelijk pauzeren met hun leerlingen, maar niet samen met collega's buiten de klas. Ook pauzeren de medewerkers van groep 1 en 2 op andere tijden dan die van groep 3 t/m 8. Het personeel in de klas en de leerlingen van groep 3 t/m 8 hebben twee pauzes van een kwartier (10.15-10.30 uur en 12.15 - 12.30 uur), groep 1 en 2 hebben een aaneengesloten pauze hebben van 11.45 tot 12.15 uur. Om ondanks de gescheiden pauzes het teamgevoel te versterken, is er wekelijks een gezamenlijke theepauze voor alle medewerkers.

Voordelen

- Geschoolde medewerkers houden toezicht op de leerlingen, waardoor leraren tijdens en na de pauze geen 'brandjes' hoeven te blussen.
- De lesdag is om 14.45 afgelopen, zodat er na lestijd meer tijd overblijft dan bij een traditioneel rooster.

Nadelen

- De pauzes van een kwartier worden door sommigen als kort ervaren.
- Medewerkers hebben slechts een keer per week allemaal tegelijk pauze.

Pauze na lestijd

Op een school in een grote stad gaan leerlingen elke dag van 08.30 tot 14.00 uur naar school. Dat is precies 5,5 uur. Volgens de Arbeidstijdenwet is een pauze verplicht als een werkdag langer dan 5,5 uur duurt. Leraren lunchen dan ook met hun leerlingen en hebben na lestijd een halfuur pauze. Indien nodig, kan een leraar tussendoor een pauze nemen terwijl een collega de klas overneemt. Sommige leraren slaan de pauze na lestijd over om eerder naar huis te gaan, omdat ze vinden dat de lunchpauze met de leerlingen voldoende is.

Voordelen

- Continuïteit in de klas door de aanwezigheid van dezelfde leraar de hele dag, wat rust en stabiliteit biedt aan de leerlingen.
- Minder tijdverlies door overdracht voor en na de pauze.

Nadelen

- Lange aaneengesloten werktijd met leerlingen.
- Minder sociaal contact tussen leraren, doordat iedereen de pauze na lestijd anders invult.

Sportactiviteiten tijdens de pauze

Een basisschool in het oosten van het land hanteert een continuooster. De school heeft geïnvesteerd in sport- en bewegingsinstructeurs die in de pauze sportactiviteiten ondernemen met de leerlingen. Daardoor is nog maar één leraar nodig om toezicht te houden in de pauze. Dat is de leraar wiens klas op dat moment gymles heeft. Het overige personeel in de klas, en hun leerlingen, hebben tegelijkertijd middagpauze.

Voordelen

- De inzet van sport- en bewegingsinstructeurs biedt leraren zonder pleinwacht een ongestoorde pauze.

Nadelen

- Een van de leraren heeft pleinwacht tijdens de pauze.

Een lange pauze op een integraal kindcentrum

Een integraal kindcentrum in het midden van het land biedt een ruime lunchpauze van een uur en een kwartier. Leraren hebben een half uur pauze en gebruiken de rest van de tijd voor lesvoorbereiding en overleg. Leerlingen kunnen thuis lunchen of overblijven. Voor de overblijvers is er tussenschoolse opvang, verzorgd door vrijwilligers. Veel kinderen gaan ook na school naar de opvang, waardoor ouders dankzij de lange pauze minder opvanguren hoeven in te kopen. De kosten voor de vrijwilligers zijn daarom geen probleem voor ouders. De schoolleider coacht de vrijwilligers om orde te houden en de rust in de klas te bewaren.

Voordelen

- Lange pauze geeft leraren de kans om middaglessen voor te bereiden.
- Ouders waarderen het dat ze indien gewenst met hun (jonge) kind kunnen lunchen.

Nadelen

- Er blijft aan het einde van de dag weinig tijd over voor vergaderingen en lesvoorbereiding.
- Het is lastig om voldoende vrijwilligers te werven, niet alle vrijwilligers spreken goed Nederlands.

Een roterend pauzerooster met ruimte voor maatwerk

Een dorpschool heeft een traditioneel rooster met een lunchpauze van een uur voor zowel medewerkers als leerlingen. Veel leerlingen komen niet uit het dorp en blijven daarom over. Het buitenspelen wordt begeleid door ouders, onder toezicht van een of twee leraren. Zo blijft de rest van het team ongestoord en is er na de pauze rust in de klas. Het team rouleert de pleinvacht, zodat iedereen elke drie tot vier weken aan de beurt is. Sommige leraren vinden het geen probleem om pauze te houden met de leerlingen, anderen delen hun pleinvacht met een collega om alsnog een pauze zonder leerlingen te hebben. Zo is er ruimte voor maatwerk.

Voordelen

- Ongestoorde pauze voor bijna alle leraren, rust in de klas.
- Ruimte voor maatwerk en overleg in het team.

Nadelen

- Een keer in de drie tot vier weken hebben leraren pleinvacht.

Leraren begeleiden de pauze bij een continuooster

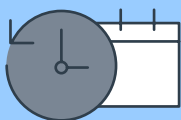
Een basisschool in de Randstand heeft een continuooster. De leerlingen in de onderbouw hebben twee keer een half uur pauze, in de bovenbouw een kwartier en een half uur. Leraren begeleiden de pauze ofwel in de ochtend ofwel in de middag. Tijdens de andere pauze van hun leerlingen hebben leraren zelf ook pauze. Ook ander personeel neemt deel aan het pauzerooster, zodat leraren soms helemaal geen pauzedienst hebben. Wie in de ochtend een kwartier pauze heeft, surveilleert in de middag een kwartier en heeft nog een kwartier pauze. Zo heeft iedereen de wettelijke pauze en blijven de leerlingen tijdens de pauze rustig dankzij het toezicht van een leraar. Op woensdagmiddag heeft het hele team tegelijkertijd pauze om de saamhorigheid te versterken. Omdat bijna alle medewerkers fulltime werken, kan bijna iedereen hierbij zijn.

Voordelen

- Al het personeel heeft de wettelijke pauzes binnen het continuooster
- Leerlingen zijn de hele dag bij een leraar, er ontstaat geen onrust door inzet van externen.

Nadelen

- Leraren hebben met z'n drieën of vieren tegelijk pauze, niet met het hele team.

Verantwoording

De praktijkvoorbeelden zijn gebaseerd op interviews met zes leidinggevenden en medewerkers die in een enquête hebben aangegeven dat ze tevreden zijn met hun pauzeregeling.¹

1) Zie voor meer informatie over de enquête: Van Miltenburg, N., Van Hassel, D., Enny, R. (2024). *Het werkverdelingsplan in het primair onderwijs*. Den Haag: Arbeidsmarktplatform PO.